

بازار کار در قرقیزستان: برابری یا نابرابری جنسیتی

پیشگیری از نابرابری جنسیتی یکی از مسائل مبرم روز برای جامعه قرقیزستان به شمار می‌رود. این مسئله بسیار گسترده است اما با بازار کار نیز ارتباط دارد.

نازگل از دوران کودکی می‌خواست در حوزه زبان انگلیسی کار کند. مادر وی زبان انگلیسی را در مدرسه تدریس می‌داد و عشق و علاقه آن را در دخترش پرورش داد. نازگل پس از اتمام مدرسه عمومی؛ در رشته زبان‌های خارجی یکی از دانشگاه‌های قرقیزستان پذیرفته شد. وی آرزو داشت در آینده در یکی از سازمان‌های بین‌المللی استخدام شود زیرا این کار حقوق خوب و کار جالب و سفر به کشورهای خارجی و دیدن جهان را به همراه خواهد داشت.

رشته‌های علوم انسانی در رتبه دوم در میان رشته‌های موردعلاقه دانشجویان قرقیزستان می‌باشد. تعداد دختران نسبت به پسران در رشته‌های علوم انسانی بیشتر است. به لحاظ آماری از هر 4 دختر در قرقیزستان یکی از آنها شغلی مرتبط با حوزه آموزش انتخاب می‌نماید. شغل‌های آموزشی و تربیتی در قرقیزستان چهره زنانه دارند. رشته‌های اقتصاد، علوم طبیعی و مدیریت در رتبه‌های بعدی قرار دارند.

پسران رشته‌هایی با چهره مردانه انتخاب می‌کنند، از جمله کشاورزی، فنی-مهندسی، علوم میان‌رشته‌ای و حقوق.

آلتینای عمر بیک آوا معاون اول سابق نخست‌وزیر قرقیزستان می‌گوید: این گرایش به سوی انتخاب رشته‌های علوم انسانی توسط دختر خانم‌های قرقیزستان طی 30 سال اخیر در این کشور مشاهده می‌شود. نتیجه آن تعطیلی کارخانه‌ها و واحدهای تولیدی بوده است که زنان می‌توانستند مهارت‌های مهندسی خود را بکار ببندند. در واقع بازار کار این کشور برای ما تعیین تکلیف کرد که چه کسی چه شغلی را برای خود انتخاب نماید. علاقه مردان به رشته‌های فنی و مهندسی در 5-10 سال اخیر به وجود آمده است. ما نیاز شدید به مهندسان برق، معادن و به‌طور کلی همه شغل‌های فنی داشته‌ایم.

وی افزود: اکنون دولت قرقیزستان نظریه جدید آموزش به روش STEM¹ را تدوین می‌نماید. در نظر است که برنامه‌های درسی مدارس قرقیزستان معطوف به علوم طبیعی باشند.

نابرابری در کار

اکنون نازگل مدرس زبان انگلیسی دانشگاه ملی یوسف بلاساغونی قرقیزستان است. آرزوهای وی برای داشتن شغل خوب با درآمد بالا بر باد رفته است. در سال پایانی دانشگاه وی ازدواج کرد و شغل و رشد حرفه‌ای دیگر اهمیت چندانی برای وی ندارد.

وی می‌گوید: پس از بچه‌دار شدن پیشنهاد ادامه همکاری از سوی دانشگاه مطرح شد. ابتدا تعداد ساعات کم بود و از این وضعیت راضی بودم و می‌توانستم وقت بیشتری برای خانواده‌ام بگذارم؛ اما پس از دو سال به‌عنوان کادر تمام‌وقت و سازمانی دانشگاه شده‌ام. به‌رغم افزایش تعداد ساعات تدریس وقت کافی برای بچه‌داری داشته‌ام.

به گفته انار نیازوا کارشناس مسائل برابری جنسیتی در قرقیزستان؛ اکثر مردم اعتقاد دارند که خانواده و بچه‌داری برای خانم‌ها باید در اولویت باشد. لذا خانم‌های قرقیز با وجود داشتن اهداف و برنامه‌ها عواملی دیگر نیز تأثیرگذار در انتخاب شغل آینده وجود دارد. جامعه قرقیز روی زنان و مردان فشار می‌آورد. مرد باید پول دربیورد زیرا رئیس خانواده است؛ و برای زنان نه شغل و نه درآمد عوامل اصلی در استراتژی زندگی‌اش به شمار نمی‌رود.

وی گفت: در قرقیزستان دختران به‌طور متوسط در طی دو سال اول پس از فارغ‌التحصیلی از دانشگاه یعنی حدوداً در سن 23 سالگی ازدواج و بچه‌دار می‌شوند. مردان قرقیز به‌طور متوسط چهار سال دیرتر از خانم‌ها ازدواج می‌کنند. به‌رغم اینکه طبق قانون کار قرقیزستان نه‌تنها مادران بلکه پدران نیز حق استفاده از مرخصی زایمان (نگهداری از فرزند) دارند، سنتاً خانم‌های قرقیز مشغول بچه‌داری هستند.

با وجود اینکه از میان فارغ‌التحصیلان دانشگاه‌های قرقیزستان تعداد دختران تا حدی بیشتر از پسران است (57 درصد)، ولی وضعیت اشتغال بکار زنان نسبت به وضعیت اشتغال و کار پسران کاملاً معکوس است. در سال 2018 در کشور

1 Science, technology, engineering, and mathematics – ریاضی، مهندسی و فناوری، علوم، فناوری، مهندسی و ریاضی

قرقیزستان تعداد 2 میلیون و 500 هزار نفر در سن بالای 15 سال دارای شغل ثابت بوده‌اند. بیشتر آنان (61 درصد) پسر بوده‌اند.

به گفته انار نیازوا علت حضور نابرابر زنان و مردان در بازار کار، افتادگی زنان جوان از فعالیت حرفه‌ای است. دوره فعالیت کاری زنان مصادف با دوره زایمان آنان می‌شود و مسلماً هر زن بر خود وظیفه می‌داند بچه‌دار شود. در کشور ما هم نگهداری از بچه و سایر اعضای خانواده مانند اعضای معلول یا مسن سنتاً بر دوش خانم‌ها بوده و هست.

خروج خانم‌های قرقیز از بازار کار یک بار اتفاق نمی‌افتد. در سال 2018 هر زن متوسط قرقیز سه فرزند داشت. این آمار از سال 2010 رو به افزایش است. در برخی خانواده‌ها آقایان به همسر خود اجازه نمی‌دهند تا شاغل شود. آنان معتقدند که زن باید صرفاً در حریم خانه و خانه‌داری محدود شود.

به‌علاوه آمار رسمی منعکس‌کننده وضعیت واقعی نمی‌باشد زیرا بازار کار سایه را در نظر نمی‌گیرد. به گفته نیازوا بیشترین شاغلین در بازار سایه قرقیزستان خانم‌ها هستند.

خانم‌های قرقیز حاضر می‌شوند بدون امضای قرارداد کار و طبیعتاً بدون هیچ‌گونه پرداخت‌های بیمه تأمین اجتماعی کار کنند زیرا تقاضای کارگر و کارمند در بازار رسمی کار پایین است. دوماً کار غیررسمی اجازه می‌دهد خانم‌ها در مواقع ضروری از کارفرما مرخصی بگیرند زیرا هیچ‌کس وظایف خانه‌داری و بچه‌داری آنان را انجام نخواهد داد. این به‌اصطلاح اقتصاد نگهداری به سبک قرقیزی است.

در سنت‌های ملی قرقیزستان کلیه امور خانه‌داری بر عهده زن است. زنان قرقیز حدود 4-5 ساعت را صرف نگهداری از اعضای خانواده و کار خانه می‌کنند. البته در مناطق روستایی حدود 6-7 ساعت برای کار خانه صرف می‌کنند. مردان شهرنشین قرقیزستان حدود یک ساعت و روستانشینان حدود یک ساعت و نیم را صرف کار خانه می‌کنند.

طبق آمار رسمی؛ مردان قرقیز در مناطق شهری حدود 7 ساعت و در مناطق روستایی حدود 5 ساعت صرف کار رسمی می‌کنند. زنان به ترتیب 6 و 3.5 را صرف کار رسمی می‌کنند؛ اما اگر اشتغال رسمی و کار خانه را جمع ببندیم؛ می‌بینیم که زنان قرقیز یک و نیم برابر بیشتر از مردان کار می‌کنند.

کار غیر زنانه

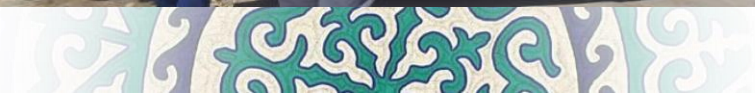
حوزه آموزش که نازگل در آن مشغول بکار می‌باشد، در کشور قرقیزستان سنتاً یک حوزه زنانه است. از حوزه‌های دیگر کاری در این کشور که چهره زنانه دارند کار بنگاه‌های املاک و حوزه بهداشت است. به‌رغم اینکه از میان دانشجویان رشته‌های پزشکی در قرقیزستان هم آقایان و هم خانم‌ها هستند، از هر 10 نفر پزشک، 8 نفرشان خانم هستند.

تعداد مردان و زنان شاغل در حوزه خدمات، هنر، علم و تجارت برابر است. بیشترین نوسانات در تعداد زنان و مردان در حوزه‌های اجتماعی و فنی دیده می‌شود. در حوزه‌هایی مانند برق و نیرو، عمران، معادن و راه‌سازی از میان ده نفر کارمند فقط یک نفر خانم است.

طبق آمار رسمی؛ پردرآمدترین شغل‌ها در قرقیزستان وساطت (دلالی) مالی و بیمه‌گری، ارتباطات و مخابرات، نیرو و معادن می‌باشد.

در حوزه دارایی و امور مالی 59 درصد مردان و 41 درصد زنان مشغول به کار هستند. در حوزه ارتباطات و مخابرات 63 درصد مردان و 37 درصد زنان هستند.

حوزه‌های معادن و نیرو (برق) در قرقیزستان را می‌توان جزء حوزه‌های کاملاً مردانه دانست. در این حوزه از هر ده نفر

یک نفر خانم است.

کمترین میزان حقوق و معاش را در قرقیزستان اهالی هنر دارند (122 دلار) که تعداد زنان و مردان در این حوزه تقریباً برابر است. میزان حقوق کارمندان حوزه بهداشت و آموزش حدود 150 دلار می‌باشد.

نازگل ادامه می‌دهد: حقوق مدرس یا استاد دانشگاه دولتی پایین است. از میزان درآمد ناراضی هستیم. اگر همسر درآمد خوب نداشت و والدین ما به ما کمک نمی‌کردند به‌سختی می‌توانستیم زندگی را اداره کنیم.

اما باوجود حضور برابر زنان و مردان در بعضی حوزه‌های کاری، میزان حقوق زنان در قرقیزستان 30 درصد پایین‌تر از مردان بوده است.² میزان متوسط حقوق ماهیانه زنان در قرقیزستان در سال 2018 معادل 235 دلار بوده است.

ضمناً در قرقیزستان فهرست رسمی کارها و مشاغل ممنوع برای زنان به دلیل شرایط مضر یا پرخطر محیط کاری وجود دارد. به گفته آلتینای عمریک آوا معاون سابق نخست‌وزیر قرقیزستان این فهرست تبعیض‌آمیز است زیرا اکنون دولت به دنبال اصلاح آن می‌باشد.

وی می‌گوید: درعین‌حال می‌خواهیم سندی را مبنی بر معرفی مشاغل توصیه‌شده صادر کنیم. ممکن است زنانی که این مشاغل را انتخاب نمایند با شرایط سخت و دشواری روبرو شوند اما معمولاً این‌گونه مشاغل بالاترین میزان درآمد را دارند؛ و اگر زن قرقیز فکر می‌کند که می‌تواند از عهده شغل‌هایی نظیر فرزکاری یا صنایع معادن برآید در انتخاب آن آزاد و مختار است.

<https://cabar.asia/ru/gendernyj-vzglyad-na-rynok-truda-v-kyrgyzstane/>

ملاحظات:

در جدول ذیل آمار سال 2020 در خصوص وضعیت کار و اشتغال در جمهوری قرقیزستان آمده است. طبق آمار 1 ژانویه سال 2020 جمعیت جمهوری قرقیزستان 6 میلیون و 523500 نفر بوده است.

جمعیت فعال اقتصادی	2538.7 هزار نفر
جمعیت مشغول به کار	2382.5 نفر

² آمار سال 2018 م. است.

تعداد افراد بیکار	156.3 هزار نفر
میزان بیکاری (آمار غیر رسمی)	6.2 درصد
میزان بیکاری رسمی (آمار اول مارس 2020)	3.0 درصد
تعداد افراد بیکار که در سازمان دولتی اشتغال‌زایی ثبت‌نام کرده‌اند.	96.2 هزار نفر
تعداد افراد بیکار (رسماً ثبت‌شده)	76.8 هزار نفر
تعداد سهمیه کار (میزان تقاضای کار)	4884 پیشنهاد کار (عمدتاً شغل‌های کارگری)
آمار افرادی که با درخواست اشتغال به بنگاه‌های کاریابی مراجعه کرده‌اند.	9966 نفر

<http://www.stat.kg/ru/metodologicheskie-polozheniya-po-statistike/rynok-truda-i-zanyatost/>

رایزنی فرهنگی ج.ا.ایران در بیشکک

فروردین 1399